

หัวข้อวิจัย	การศึกษารูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษา จังหวัดลำปาง
ผู้ดำเนินการวิจัย	ดร.รุ่งนภา เลิศพัชรพงศ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภาพร จันทร์ฉาย และ ดร.ขวัญนภา สุขคร
ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.เรณูมาศ มาอ่อน
หน่วยงาน	โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ปี พ.ศ.	2561

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจเส้นทางและนำเสนอเส้นทางเลือก ในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อศึกษาบริบทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่เอื้อต่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว และเพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยเลือกใช้กรณีศึกษาคือ วัดพระธาตุจอมปิง อำเภอกะเคา จังหวัดลำปาง

วิธีดำเนินการวิจัย มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประเภทการศึกษารายกรณี (Case Study) ในสถานการณ์จริง (Phenomenological Study) โดยมีกลุ่มเป้าหมายซึ่งกำหนดโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือ กลุ่มคนในเขตชุมชน หมู่ที่ 8 บ้านพระธาตุจอมปิง ตำบลนาแก้ว อำเภอกะเคา จังหวัดลำปาง จำนวน 15 ราย และนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมวัดพระธาตุจอมปิง จำนวน 15 ราย และใช้เครื่องมือในเก็บข้อมูล คือ การสำรวจ การสังเกต การสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึก และการเสวนากลุ่มย่อย โดยกำหนดประเด็นที่ต้องการสำรวจไว้ล่วงหน้า 4 ประเด็นหลัก คือ 1) เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ตำนาน เรื่องเล่า ความเชื่อ ร่องรอยหลักฐานทางโบราณคดี ตลอดจนกิจกรรม และวิถีประเพณี วัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องกัวัดพระธาตุจอมปิง 2) แนวคิด ทศนคติ และการรับรู้ ที่มีต่อวัดพระธาตุจอมปิงและการสืบทอดเชิงวิถัวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัด 3) ภาพรวมของสถานการณ์การท่องเที่ยวของวัดพระธาตุจอมปิง ทั้งในอดีตและปัจจุบัน และ 4) การพัฒนาวัดพระธาตุจอมปิงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน จากนั้นจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยการแยกแยะข้อความ ประโยคที่มีความหมายในทิศทางเดียวกัน รวมไว้กลุ่มเดียวกัน โดยมีรหัสข้อความกำกับทุกข้อความ ทุกประโยค กำหนดค่าสำคัญ แล้วจึงนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานทางการท่องเที่ยว

ผลสรุปจากงานวิจัยพบว่า 1) มี 3 เส้นทางหลัก ในการสัญจรเข้าถึงชุมชนวัดพระธาตุจอมปิง ซึ่งแต่ละเส้นทางมีความแตกต่างกันในด้านของระยะทาง เวลาในการเดินทาง และการเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ตามเส้นทางที่สัญจร และเส้นทางที่นักท่องเที่ยวนิยมใช้ จะเป็นเส้นทางที่ 2 ที่มีความสะดวก ปลอดภัย และเป็นที่ยึดของนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป เนื่องจากเป็นเส้นทางที่ผ่านชุมชนเมืองใหญ่ ถนนกว้างขวาง สะดวกและเป็นที่ยึด ที่สำคัญเป็นเส้นทางที่สามารถเชื่อมโยงไปยังอีกหลายแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดลำปาง เช่น วัดพระธาตุลำปางหลวง วัดไหลหิน เป็นต้น 2) สำหรับบริบทของวัดพระธาตุจอมปิง พบว่า ถือเป็นหนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

เชิงพุทธ ที่ยังมีจุดเด่นทางด้านความเชื่อมโยงทางประวัติศาสตร์สถานที่ มีความงดงามของสถาปัตยกรรม วัตถุศิลป์ และอยู่ในเขตชุมชนที่คนส่วนใหญ่เป็นคนสูงอายุและเด็ก ทำเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักตามวิถีปฏิบัติสืบต่อกันมา ชุมชนยังคงมีความผูกพันกับวัด และมีการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมด้านกิจกรรมและประเพณีประจำปีอย่างต่อเนื่อง 3) รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของวัดพระธาตุดอยมู่ง ควรก็นำหลักแนวคิด “บวร” คือ บ้าน วัด และโรงเรียน มาส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยชุมชน ซึ่งต้องอาศัยการพัฒนา 2 ด้านหลัก คือ 1) การพัฒนาศักยภาพของชุมชนและคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้การมีส่วนร่วมของชุมชน การพัฒนาการสื่อสารงานท่องเที่ยว ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก การสร้างกระบวนการเรียนรู้สำหรับบุคคลในชุมชน และการสร้างจิตสำนึกรักษถิ่นฐาน เป็นเครื่องมือในการพัฒนา 2) การพัฒนาประสิทธิภาพของการเชื่อมโยงเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยสร้างความร่วมมือกับภาคการศึกษาในการส่งเสริมให้เกิดระบบการจัดการความรู้ในชุมชน พัฒนาเครือข่ายความสัมพันธ์กับภาครัฐและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องการท่องเที่ยวและพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมร่วมกับภาคเอกชนและภาครัฐการท่องเที่ยวและงานบริการ

Research Title	The Study of Cultural Tourism Development Framework for Sustainable Tourism: Case Study Lampang Province
Researcher	Dr.Rungnapa Lertpatcharapong, Assistant professor Dr.Napaporn Janchai and Dr.Khawnapa Sukkorn
Research Consultants	Associate professor Dr.Ranumas Ma-oon
Organization	School of Tourism and Hospitality Management Suan Dusit University
Year	2018

This research aims to explore the routes and to present several selected routes to access the tourism culture for discovering the context study which supports the tourism culture management. It is also used as the presented model for the development of cultural tourism management to achieve sustainable tourism by selected a sample case study, Wat Phra That Chom Ping, KoKha district, Lampang province.

A Qualitative research is used to survey case study and phenomenological study. The target research is specific selected (Purposive Sampling) from the Moo 8 Bann Phra That Chom Ping villagers community, 15 peoples and the general tourists 15 people also. The research instrument for obtaining the data are surveys, observations, in-depth personal interviews, and small group discussion. The purposes of this survey are set for four specific questions as about (1) the history, legends, stories, beliefs, evidence, archeology activity and cultural traditions which related to Wat Phra That Chom Ping. 2) the concept, attitude, perception, and the related cultural inheritance towards Wat Phra That Chom Ping. 3) the overview of the tourist situation of Wat Phra That Chom Ping from the past to present and (4) the development of Wat Phra That Chom Ping to be a sustainable cultural tourist attraction. Then, the data will be analyzed by distinguishing the text message and group the sentence which have meaning in the same direction together and it will have text coding labeled in all the keywords to compare the indicator of the tourism standard.

The research conclusion are 1) there are three main routes to access Wat Phra That Chom Ping's community which are differently in terms of long distance travel time and the link to another tourist attractions in the other area nearby as its convenience, safety to travel as the routes through large urban community and close to the other famous tourist attraction nearby such as Wat Phra That Lumprang Luang

and Wat Lai Hin, etc. 2) this research found that the context of Wat Phra That Chom Ping is considered as one of the Buddhist' cultural site which full of historical links in arts and architecture culture within the area where most people are elderly and children age who have main occupation in successive agriculture tradition because they have mental ties to the temple and always keep continuing inherited their tradition activities by generation through the next generation in every year. 3) the "Abbot" idea model of cultural tourism management development of Wat Phra That Chom Ping which are house, temples, and schools, is mainly to use to promote the cultural tourism by the community. It can be devised into two main points as 3.1) the development of community potential and the quality of tourism which used in the community involvement such as the travel development which has the cooperation with the external agencies to create the learning process for individuals in the community, and to create a conscious mind as a tool for development. 3.2) to improve the efficiency of network linking in tourism development and promotion, in the collaboration with the education sector, to promote the knowledge management system in the community. It helps to develop the relationship network with the government and related networks to develop the cultural tourism marketing under the cooperation of the private sector and the other tourism hospitality sectors also.